

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O POREZU NA DOBIT PRAVNIH LICA

Član 1.

U Zakonu o porezu na dobit pravnih lica („Službeni glasnik RS”, br. 25/01, 80/02, 80/02-dr. zakon, 43/03, 84/04 i 18/10), u članu 1. stav 1. u tački 6) tačka i zapeta zamenjuju se tačkom, a tačka 7) briše se.

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Poreski obveznik je, u skladu sa ovim zakonom, i drugo pravno lice koje nije organizovano u smislu st. 1. i 2. ovog člana (u daljem tekstu: drugo pravno lice), a koje prihode ostvaruje pretežno prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu. Pretežno ostvarenim prihodima od prodaje proizvoda na tržištu ili vršenja usluga uz naknadu, u smislu ovog zakona, smatraju se prihodi ostvareni u poreskom periodu u iznosu većem od 80% od ukupno ostvarenih prihoda obveznika, iskazanih u finansijskim izveštajima.”

Dosadašnji stav 3, koji postaje stav 4, menja se i glasi:

„Poreski obveznik je, u skladu sa ovim zakonom, i drugo pravno lice koje se ne smatra pravnim licem iz st. 1 do 3. ovog člana (u daljem tekstu: nedobitna organizacija), ako ostvaruje prihode prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu.”

Član 2.

U članu 6. dodaje se stav 4, koji glasi:

„Poreski obveznik iz člana 1. stav 3. ovog zakona, koji oporezivu dobit utvrđuje na način iz stava 2, odnosno stava 3. ovog člana, dužan je da takav način utvrđivanja oporezive dobiti primenjuje najmanje deset poreskih perioda, počev od perioda u kome je ostvario prihode pretežno prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu, shodno članu 1. stav 3. ovog zakona.”

Član 3.

Član 16. menja se i glasi:

„Član 16.

Na teret rashoda priznaje se otpis vrednosti pojedinačnih potraživanja koja se u skladu sa propisima o računovodstvu i reviziji i MRS, odnosno MSFI iskazuju kao prihod, osim potraživanja iz člana 7a tačka 2) ovog zakona, pod uslovom:

- 1) da se nesumnjivo dokaže da su ta potraživanja prethodno bila uključena u prihode obveznika;
- 2) da je to potraživanje u knjigama poreskog obveznika otpisano kao nenaplativo;
- 3) da poreski obveznik pruži dokaze o neuspeloj naplati tih potraživanja sudskim putem.

Na teret rashoda priznaje se i otpis vrednosti pojedinačnih potraživanja koja se u skladu sa propisima o računovodstvu i reviziji i MRS, odnosno MSFI ne iskazuju

kao prihod, osim potraživanja iz člana 7a tačka 2) ovog zakona, ukoliko obveznik ispunio uslove propisane odredbama tač. 2) i 3) ovog člana.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, na teret rashoda priznaje se otpis vrednosti pojedinačnih potraživanja, pod uslovom da su ta potraživanja obuhvaćena finansijskim restrukturiranjem, sprovedenim na način propisan zakonom koji uređuje sporazumno finansijsko restrukturiranje privrednih društava.

Na teret rashoda priznaje se ispravka vrednosti pojedinačnih potraživanja iz st. 1. i 2. ovog člana, ako je od roka za njihovu naplatu, odnosno realizaciju prošlo najmanje 60 dana.

Za iznos rashoda po osnovu ispravke vrednosti pojedinačnih potraživanja iz stava 4. ovog člana, koji su bili priznati u poreskom bilansu, uvećavaju se prihodi u poreskom bilansu u poreskom periodu u kome obveznik izvrši otpis vrednosti istih potraživanja, ako nije kumulativno ispunio uslove iz stava 1, odnosno stava 2. ovog člana.

Sva otpisana, ispravljena i druga potraživanja iz st. 1, 2. i 3. ovog člana koja su priznata kao rashod, a koja se kasnije naplate, u momentu naplate ulaze u prihode poreskog obveznika. ”

Član 4.

U članu 22v dodaje se stav 2, koji glasi:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana, na teret rashoda u poreskom bilansu priznaju se rashodi nastali po osnovu obezvređenja obveznikovog učešća u kapitalu subjekta privatizacije u postupku restrukturiranja, stečenog konverzijom obveznikovog potraživanja u učešće u kapitalu tog subjekta.”

Član 5.

U članu 29. posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Nabavna cena imovine stečene konverzijom obveznikovog potraživanja u učešće u kapitalu subjekta privatizacije u postupku restrukturiranja, jeste najniža obezvređena vrednost te imovine nakon izvršene konverzije, utvrđena u skladu sa MRS, odnosno MSFI i usvojenim računovodstvenim politikama, osim u slučaju iz stava 2. ovog člana.”

Dosadašnji st. 3. do 10. postaju st. 4. do 11.

Član 6.

Član 40. menja se i glasi:

„Član 40.

Na prihode koje ostvari nerezidentno pravno lice od rezidentnog pravnog lica po osnovu dividendi i udela u dobiti u pravnom licu, uključujući i prihod ostvaren iz viška deobne stečajne mase pravnog lica u stečaju, u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečajni postupak, odnosno raspodelom likvidacionog ostatka po likvidaciji privrednog društva, u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva, naknada po osnovu autorskog i srodnih prava i prava industrijske svojine (u daljem tekstu: autorska naknada), kamata i naknada po osnovu zakupa nepokretnosti i pokretnih stvari, na teritoriji Republike, obračunava se i plaća porez po odbitku po stopi od 20% ako međunarodnim ugovorom o izbegavanju dvostrukog oporezivanja nije drukčije uređeno.

Porez po odbitku iz stava 1. ovog člana obračunava se i plaća i na prihode nerezidentnog pravnog lica po osnovu izvođenja estradnog, zabavnog, umetničkog, sportskog ili sličnog programa u Republici, koji nisu oporezovani kao dohodak fizičkog lica (izvođača, muzičara, sportiste i sl.), u skladu sa propisima kojima se uređuje oporezivanje dohotka građana.

Porez po odbitku iz stava 1. ovog člana ne plaća se na prihode koje ostvari nerezidentno pravno lice od kamata po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, u skladu sa zakonom koji uređuje tržište kapitala, a čiji je izdavalac Republika, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave ili Narodna banka Srbije.

Na prihode koje ostvari nerezidentno pravno lice od rezidentnog pravnog lica, drugog nerezidentnog pravnog lica, fizičkog lica, nerezidentnog ili rezidentnog ili od otvorenog investicionog fonda, na teritoriji Republike, po osnovu kapitalnih dobitaka nastalih u skladu sa odredbama čl. 27. do 29. ovog zakona, obračunava se i plaća porez po stopi od 20%, ako međunarodnim ugovorom o izbegavanju dvostrukog oporezivanja nije drukčije uređeno.

Nerezidentno pravno lice - primalac prihoda dužan je da poreskom organu u opštini na čijoj teritoriji je ostvaren prihod, preko poreskog punomoćnika određenog u skladu sa propisima kojima se uređuje poreski postupak i poreska administracija, podnese poresku prijavu u roku od 15 dana od dana ostvarivanja prihoda iz stava 4. ovog člana, na osnovu koje nadležni poreski organ donosi rešenje.

Sadržaj poreske prijave iz stava 5. ovog člana bliže uređuje ministar finansija.

Porez po odbitku iz st. 1. i 2. ovog člana i porez po rešenju iz stava 5. ovog člana ne obračunava se i ne plaća ako se prihod iz st. 1, 2. i 4. ovog člana isplaćuje stalnoj poslovnoj jedinici nerezidentnog obveznika iz člana 4. ovog zakona. "

Član 7.

U članu 44. stav 1. reči: „obveznik iz člana 1. stav 3. (u daljem tekstu: nedobitna organizacija) koji” zamenjuju se rečima: „nedobitna organizacija iz člana 1. stav 4. ovog zakona koja”.

U stavu 6. reči: „iz stava 1. ovog člana” zamenjuju se rečima: „iz člana 1. stav 4. ovog zakona”.

Član 8.

Posle člana 46. dodaje se član 46a, koji glasi:

„Član 46a

Oslobađa se plaćanja poreza na dobit pravnih lica obveznik - korisnik slobodne zone u skladu sa zakonom kojim se uređuju slobodne zone, za dobit ostvarenu po osnovu prihoda od obavljanja proizvodne delatnosti u zoni.

Obveznik iz stava 1. ovog člana, dužan je da obezbedi evidenciju kojom se obuhvataju svi podaci o prihodima i rashodima koji se odnose na obavljanje proizvodne delatnosti u zoni.

Ministar finansija bliže uređuje način iskazivanja prihoda i rashoda iz stava 2. ovog člana.”

Član 9.

U članu 60. stav 2. reči: „i pripadajuće troškove” brišu se.

Član 10.

U članu 70a stav 1. reči: „stav 4.” zamenjuju se rečima: „stav 5.”

Član 11.

U članu 112. stav 2. reči: „od 2.500 do 20.000 dinara” zamenjuju se rečima: „od 5.000 do 20.000 dinara”.

Član 12.

U članu 48. st. 6. i 8, čl. 50v i 50g reč: „indeksiran” zamenjuje se rečju: „valorizovan” a reči: „stopom rasta cena na malo” zamenjuju se rečima: „indeksom potrošačkih cena”.

Član 13.

Odredbe ovog zakona primenjuju se na utvrđivanje, obračunavanje i plaćanje poreske obaveze počev za 2012. godinu.

Član 14.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a odredba člana 1. stav 1. ovog zakona primenjuje se od 1. februara 2012. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. stav 1. tač. 6. i 15. Ustava Republike Srbije, prema kojima Republika Srbija, između ostalog, uređuje i obezbeđuje poreski sistem i finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike Srbije, utvrđenih Ustavom i zakonom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su prvenstveno u potrebi stvaranja uslova za unapređenje rada slobodnih zona, pa s tim u vezi, predloženo je uvođenje poreske olakšice (u vidu umanjenja obračunatog poreza za 100%) za poreskog obveznika - korisnika slobodne zone, pod uslovom da u zoni obavlja samo proizvodnu delatnost. Ukoliko obveznik ne obavlja delatnost isključivo u zoni, poreska olakšica se utvrđuje samo za onu dobit koja je ostvarena u zoni po osnovu obavljanja proizvodne delatnosti.

Takođe, ovim zakonom se omogućava i stvaranje uslova za primenu Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju („Službeni glasnik RS“, broj 36/11), prema kome finansijsko restrukturiranje jeste ponovno uređivanje dužničko – poverilačkih odnosa između privrednog društva u finansijskim teškoćama i poverilaca, koje se okončava ugovorom o finansijskom restrukturiranju, a koji između ostalog kao jednu od mera predviđa i otpust duga kod poverilaca.

Pored toga, ovim zakonom, kao posebna vrsta poreskih obveznika, definišu se pravna lica koja su organizovana kao ustanove (saglasno propisima koji uređuju javne službe), uključujući i druge oblike organizovanja, osnovane u skladu sa posebnim propisima, kojima se obezbeđuje ostvarivanje prava građana, odnosno zadovoljavanje potreba građana i organizacija u određenim oblastima, a naročito u oblasti obrazovanja, zdravstvene zaštite, javnog informisanja i sl, a koje, u smislu Zakona, prihode ostvaruju pretežno sa tržišta, sa ciljem izjednačavanja njihovog poresko – pravnog statusa sa statusom pravnih lica koja su osnovana u skladu sa zakonom koji uređuje privredna društva. Na ovaj način prihvata se veliki broj inicijativa, koje su u tom pravcu podnete Ministarstvu finansija.

Takođe, precizira se da se na prihod koji nerezidentno pravno lice ostvari iz viška deobne stečajne mase pravnog lica u stečaju, odnosno raspodelom likvidacionog ostatka po likvidaciji privrednog društva, obračunava i plaća porez po odbitku, imajući u vidu da ova vrsta prihoda proističe iz učešća u kapitalu.

Istovremeno, predloženim izmenama propisuje se izuzeće od plaćanja poreza po odbitku na prihode nerezidentnog pravnog lica ostvarene od kamata po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, u smislu propisa kojima je uređeno tržište kapitala, a čiji je izdavalac Republika, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave ili Narodna banka Srbije, čime se izjednačava poreski tretman ove vrste prihoda nerezidentnih pravnih lica sa poreskim tretmanom iste vrste prihoda nerezidentnih fizičkih lica (imajući u vidu da je zakonom kojim se uređuje oporezivanje dohotka građana ova vrsta prihoda nerezidentnih fizičkih lica izuzeta od oporezivanja).

Takođe, vrši se preciziranje načina na koji se u poreskom bilansu priznaje rashod po osnovu otpisa pojedinačnih potraživanja koja (saglasno propisima koji uređuju računovodstvo i reviziju i MRS, odnosno MSFI) nisu bila uključena u prihode poreskog obveznika.

Pored toga, vrši se i usklađivanje dinarskih iznosa, umesto dosadašnjim rastom cena na malo (o čemu se podaci više ne objavljuju počev od 1. januara 2011.

godine), godišnjim indeksom potrošačkih cena, koji utvrđuje i publikuje Republički zavod za statistiku Srbije.

U tom smislu, osnovna sadržina i ciljevi koji treba da se ostvare donošenjem ovog zakona su sledeći:

- stvaranje uslova za unapređenje rada korisnika slobodnih zona čime bi se podstakli ciljevi programa jačanja slobodnih zona u smislu povećanja proizvodnje, izvoza i deviznog priliva, otvaranja novih radnih mesta i sl;

- stvaranje uslova za primenu Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju;

- izjednačavanje poresko – pravnog statusa drugih pravnih lica, organizovanih u skladu sa posebnim propisima, a koji prihode ostvaruju pretežno sa tržišta, sa statusom pravnih lica osnovanih u skladu sa zakonom koji uređuje privredna društva;

- preciziranje u smislu da se porez po odbitku plaća i na prihode koje nerezidentno pravno lice ostvari iz viška deobne stečajne mase pravnog lica u stečaju, odnosno raspodelom likvidacionog ostatka po likvidaciji privrednog društva;

- izuzimanje od oporezivanja porezom po odbitku prihoda nerezidentnih pravnih lica ostvarenih od kamata po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, u smislu propisa kojima je uređeno tržište kapitala, a čiji je izdavalac Republika, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave ili Narodna banka Srbije;

- usklađivanje sa osnovnom merom inflacije u vođenju monetarne politike u Republici Srbiji - godišnjim indeksom potrošačkih cena, koji utvrđuje i publikuje Republički zavod za statistiku Srbije;

- usklađivanje sa visinom kazne koja je Zakonom o prekršajima propisana za odgovorno lice u pravnom licu.

Sem toga, u cilju postizanja što veće doslednosti u primeni Zakona, radi primene njegovih odredaba uz što manje tumačenja, vrše se i druge izmene koje su ocenjene potrebnim za adekvatniju i efikasniju primenu Zakona, kao i određena pravna i jezička, odnosno terminološka preciziranja u pojedinim odredbama Zakona.

Imajući u vidu da je reč o elementima sistema i politike javnih prihoda koji se, saglasno odredbama Zakona o budžetskom sistemu („Službeni glasnik RS”, br. 54/09, 73/10 i 101/10), uvode zakonom, to znači da se izmene i dopune tih elemenata mogu vršiti samo zakonom. Prema tome, kako se materija koja se uređuje ovim zakonom odnosi na oporezivanje dobiti pravnih lica i spada u zakonodavnu regulativu, nije razmatrano, niti je bilo osnova za razmatranje njenog uređenja drugim zakonom ili podzakonskim aktom.

Uređivanjem poreskopravne materije zakonom, daje se doprinos pravnoj sigurnosti i obezbeđuje dostupnost javnosti u pogledu vođenja poreske politike, s obzirom da se zakon kao opšti pravni akt objavljuje i stvara jednaka prava i obaveze za sve subjekte koji se nađu u istoj poreskopravnoj situaciji.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

U članu 1. Vršiti se preciziranje vrste poreskih obveznika u smislu da i druga pravna lica osnovana u skladu sa posebnim propisima (kao npr. ustanove, uključujući i druge oblike organizovanja osnovane u skladu sa posebnim propisima), koji prihode ostvaruju pretežno prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu, predstavljaju poreskog obveznika koji poreski bilans popunjava i podnosi kao obveznik iz člana 1. stav 1. Zakona (na Obrascu PB 1). Istom odredbom se uređuje

šta se, u smislu Zakona, smatra pretežnim prihodom ostvarenim na tržištu od prodaje proizvoda, odnosno vršenja usluga uz naknadu.

Takođe, precizira se da su poreski obveznici i nedobitne organizacije, ako ostvaruju prihode prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu.

U članu 2. precizira se da obveznik – drugo pravno lice koje je osnovano u skladu sa posebnim propisima, a koji prihode ostvaruje pretežno prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu, ukoliko podnosi poreski bilans kao poreski obveznik iz člana 1. stav 1. Zakona, dužan je da oporezivu dobit utvrđuje na taj način najmanje deset poreskih perioda, počev od perioda u kojem je ostvario prihode pretežno prodajom proizvoda na tržištu ili vršenjem usluga uz naknadu, shodno članu 1. stav 3. zakona.

U članu 3. preciziraju se uslovi pod kojima se, u poreskom bilansu priznaje rashod po osnovu otpisa vrednosti pojedinačnih potraživanja koja nisu prethodano bila uključena u prihode obveznika (npr. potraživanja po osnovu datih avansa, odnosno plasmana).

Predlaže se da obveznik sa statusom poverioca u postupku finansijskog restrukturiranja (koje se sprovodi u skladu sa zakonom koji uređuje sporazumno finansijsko restrukturiranje privrednih društava) nije dužan da ispuni propisane uslove kako bi mu se u poreskom bilansu otpis potraživanja priznao kao rashod. Naime, postojećim zakonskim rešenjem (član 16. Zakona) propisano je da se na teret rashoda obveznika priznaje otpis vrednosti pojedinačnih potraživanja pod uslovom da obveznik kumulativno ispuni uslove navedene u članu 16. Zakona. Predloženim rešenjem predviđa se izuzetak, u smislu da u slučaju sporazumnog finansijskog restrukturiranja privrednog društva poreski obveznik koji vrši otpust duga (u skladu sa navedenim zakonom) nije dužan da, u slučaju otpisa vrednosti potraživanja po tom osnovu, ispuni uslove propisane navedenim članom Zakona.

Uz član 4. propisuje se da obvezniku koji, prilikom procene bilansnih pozicija (koje sprovodi u skladu sa propisima koji uređuju računovodstvo i reviziju i MRS, odnosno MSFI), iskaže rashod po osnovu obezvređenja svog učešća u kapitalu privrednog društva u restrukturiranju u postupku privatizacije, a koje je stekao konverzijom potraživanja od tog privrednog društva, tako iskazan rashod u bilansu uspeha se priznaje i u poreskom bilansu.

U članu 5. precizira se nabavna vrednost imovine (akcija) stečene konverzijom potraživanja od privrednog društva u restrukturiranju u postupku privatizacije, koju, za svrhu utvrđivanja kapitalnog dobitka, čini najniža obezvređena vrednost utvrđena nakon izvršene konverzije u skladu sa propisima koji uređuju računovodstvo i reviziju i MRS, odnosno MSFI, osim u slučaju kada se promena vrednosti (naviše) iskazuje kao prihod perioda u kome je vršena.

U članu 6. vrši se preciziranje u smislu da ukoliko nerezidentno pravno lice ostvari prihode (po osnovu dividendi i udela u dobiti u pravnom licu, autorskih naknada, kamata, kapitalnih dobitaka i naknada po osnovu zakupa nepokretnosti i pokretnih stvari) od rezidentnog pravnog lica, obračunava se i plaća porez po odbitku, pri čemu se, kao predmet oporezivanja porezom po odbitku, precizira i prihod koji nerezidentno pravno lice ostvaruje iz viška deobne stečajne mase (shodno propisima o stečaju), odnosno raspodelom likvidacionog ostatka po likvidaciji privrednog društva (u skladu sa propisima o privrednim društvima), imajući u vidu da se u oba slučaja radi o vrstama prihoda nerezidentnog pravnog lica koje proizilaze iz učešća u kapitalu rezidentnog pravnog lica.

Takođe, ovim članom propisuje se da se porez po odbitku ne plaća ukoliko nerezidentno pravno lice ostvari prihode od rezidentnog pravnog lica od kamate po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, u smislu propisa kojima je uređeno tržište

kapitala, a čiji je izdavalac Republika, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave ili Narodna banka Srbije, čime se izjednačava poreski tretman ove vrste prihoda nerezidentnih pravnih lica sa poreskim tretmanom iste vrste prihoda nerezidentnih fizičkih lica (imajući u vidu da je zakonom kojim se uređuje oporezivanje dohotka građana ova vrsta prihoda nerezidentnih fizičkih lica izuzeta od oporezivanja).

U članu 7. vrši se potrebno preciziranje shodno izvršenim izmenama u članu 1. Predloga zakona.

U članu 8. predlaže se uvođenje poreskog podsticaja za korisnike slobodnih zona koji se bave proizvodnom delatnošću (u slobodnoj zoni), u smislu umanjenja obračunatog poreza na dobit pravnih lica u iznosu od 100%, za dobit ostvarenu obavljanjem delatnosti u slobodnoj zoni, čime bi se podstakli ciljevi programa jačanja slobodnih zona (povećanje proizvodnje, izvoza i deviznog priliva, otvaranje novih radnih mesta, povećanje direktnih stranih investicija, transfer novih tehnologija i dr.), uključujući i indirektni efekat na celokupnu privredu, preko saradnje privrednih društava iz slobodnih zona sa privrednim društvima i ostalim privrednim subjektima van zone.

U članu 9. vrši se preciziranje odredbe člana 60. stav 2. Zakona, imajući u vidu da se na troškove koje obveznik plaća prilikom uzimanja kredita od svog povezanog lica, ne odnosi pravilo o transfernim cenama.

U članu 10. vrši se potrebno preciziranje shodno izvršenim izmenama u članu 6. Predloga zakona.

U članu 11. vrši se usaglašavanje sa Zakonom o prekršajima („Službeni glasnik RS”, br. 101/05, 116/08 i 111/09), prema kome se za odgovorno lice zakonom ili uredbom može pripisati novčana kazna u iznosu od najmanje 5.000 dinara.

Član 12. Radi utvrđivanja visine poreza koji je obveznik dužan da obračuna i plati u skladu sa odredbama člana 48. st. 6. i 8, čl. 50v i 50g Zakona, vrši se usaglašavanje sa osnovnom merom inflacije u vođenju monetarne politike u Republici Srbiji - godišnjim indeksom potrošačkih cena, koji utvrđuje i publikuje Republički zavod za statistiku Srbije. Naime, od januara 2011. godine Republički zavod za statistiku Srbije prekinuo je sa objavljivanjem podataka o rastu cena na malo i kretanju indeksa troškova života, u skladu sa usvojenom strategijom razvoja statističkih sistema od januara 2011. godine.

U članu 13. precizira se da će se odredbe ovog zakona primenjivati kod utvrđivanja, obračunavanja i plaćanja poreske obaveze, počev za 2012. godinu.

U članu 14. predlaže se da ovaj zakon stupi na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasnik Republike Srbije”, s tim što će se odredba člana 1. stav 1. ovog zakona primenjivati od 1. februara 2012. godine.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike.

V. RAZLOZI ZA HITAN POSTUPAK

Razmatranje i donošenje zakona po hitnom postupku, predlaže se u skladu sa članom 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, br. 52/10 i 13/11).

Donošenje zakona po hitnom postupku neophodno je zbog potrebe usaglašavanja ovog zakona sa zakonom kojim se uređuje sporazumno finansijsko restrukturiranje, koji je u primeni od 2. septembra 2011. godine.

Nedonošenje zakona po hitnom postupku moglo bi da ima štetne posledice u pogledu neostvarivanja cilja koji se želeo postići primenom zakona kojim se uređuje sporazumno finansijsko restrukturiranje, što bi moglo negativno da se odrazi na nastavak poslovanja privrednih društava u finansijskim teškoćama, zaposlenost, izmirivanje obaveza po osnovu javnih prihoda od strane tih privrednih društava, kao i od lica koja od tih društava ostvaruju prihode, pa samim tim i na rad drugih organa i organizacija.

Takođe, donošenje zakona po hitnom postupku neophodno je u cilju stvaranja uslova za unapređenje rada slobodnih zona, imajući u vidu da zakonom predloženo rešenje stimulatивно utiče na obavljanje proizvodne delatnosti u zoni, u smislu povećanja proizvodnje i otvaranja novih radnih mesta.

VI. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

Ovim zakonom predložene su posebne pogodnosti za privredna društva u postupku finansijskog restrukturiranja koje se (u skladu sa zakonom koji uređuje sporazumno finansijsko restrukturiranje privrednih društava) sprovodi radi ponovnog uređivanja dužničko – poverilačkih odnosa povodom duga, odnosno potraživanja kojim dužnik i poverilac slobodno raspolažu. Naime, predloženo je da se obvezniku u svojstvu poverioca u postupku finansijskog restrukturiranja, otpis vrednosti pojedinačnih potraživanja prizna kao rashod, pod uslovom da se radi o potraživanjima koja su obuhvaćena finansijskim restrukturiranjem koje se sprovodi u skladu sa zakonom koji uređuje sporazumno finansijsko restrukturiranje privrednih društava. Imajući u vidu da se sporazumno finansijsko restrukturiranje sprovodi dobrovoljno, a najkasnije pre pokretanja stečajnog postupka, predložene mere bi trebalo da dovedu do većeg interesovanja privrednih društava (kako onih u svojstvu poverilaca, tako i onih u svojstvu dužnika) za finansijsko restrukturiranje, čijim sprovođenjem bi se omogućio oporavak i održiv nastavak poslovanja privrednog društva u finansijskim teškoćama.

Takođe, predloženo oslobađanje od plaćanja poreza na dobit pravnih lica obveznika – korisnika slobodne zone, za oporezivu dobit ostvarenu obavljanjem proizvodne delatnosti u zoni, trebalo bi stimulatивно da deluje na te obveznike, u smislu povećanja proizvodnje, izvoza i deviznog priliva, otvaranja novih radnih mesta, povećanja direktnih stranih investicija, transfer novih tehnologija, uključujući i indirektni efekat na celokupnu privredu, preko saradnje privrednih društava iz slobodnih zona sa privrednim društvima i ostalim privrednim subjektima van zone.

Predloženo izuzimanje od oporezivanja (porezom po odbitku) prihoda koje nerezidentno pravno lice ostvari po osnovu kamate na dužničke hartije od vrednosti, čiji je izdavalac Republika, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave ili Narodna banka Srbije, povoljno će uticati na zainteresovanost stranih pravnih lica za ove hartije od vrednosti, a samim tim i na povećani obim njihove prodaje.

Generalno, predložena rešenja u okviru Predloga zakona trebalo bi stimulatивно da deluju na privredne subjekte u Republici, uključujući i osnivanje novih.

Procenjuje se da će rešenja predložena ovim zakonom sveukupno imati uravnotežen efekat na budžet, posebno imajući u vidu da nije predložena izmena stope poreza na dobit (10%), koja se primenjuje na oporezivu dobit (osnovicu)

utvrđenu u poreskom bilansu, pa iz tih razloga, numerički aspekt predloženih izmena nije prezentovan.

1) *Na koga će i kako će najverovatnije uticati rešenja u Zakonu?*

Imajući u vidu da je osnovni razlog donošenja ovog zakona usvajanje Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju privrednih društava, te da je, s tim u vezi, Predlogom zakona predloženo priznavanje rashoda po osnovu otpisa potraživanja koje poverilac ima od društva u finansijskim teškoćama, predložena rešenja pozitivno će uticati na privredna društva koja (kao poverioci) ne mogu da naplate svoja potraživanja od dužnika, kao i na društva koja (u svojstvu dužnika) nisu u mogućnosti da redovno i na vreme servisiraju svoje obaveze prema poveriocima.

Takođe, predloženi poreski podsticaj (u vidu oslobođenja od plaćanja poreza za dobit ostvarenu obavljanjem proizvodne delatnosti u zoni) za ona privredna društva koja u slobodnim zonama obavljaju proizvodnu delatnost, uticaće na podsticanje jačanja slobodnih zona u smislu povećanje proizvodnje, izvoza i deviznog priliva, otvaranje novih radnih mesta, povećanje direktnih stranih investicija, transfer novih tehnologija i dr., uključujući i indirektni efekat na celokupnu privredu, preko saradnje privrednih društava iz slobodnih zona sa privrednim društvima i ostalim privrednim subjektima van zone.

2) *Kakve troškove će primena Zakona stvoriti građanima i privredi (naručito malim i srednjim preduzećima)?*

Ovaj zakon odnosi se samo na pravna lica, a njegova primena neće privrednim subjektima (pa ni malim i srednjim preduzećima) stvoriti nikakve dodatne troškove, već upravo treba da u narednom periodu doprinese još realnijem utvrđivanju oporezive dobiti, što je u interesu poreskih obveznika – pravnih lica.

3) *Da li su pozitivne posledice donošenja Zakona takve da opravdavaju troškove koje će on stvoriti?*

Kako je već navedeno, primena ovog zakona neće izazvati dodatne troškove.

4) *Da li se Zakonom podržava stvaranje privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?*

Imajući u vidu prethodno navedeno, ovaj zakon će stimulativno delovati na privredne subjekte, što znači da treba stimulativno da deluje i na osnivanje novih privrednih subjekata, kao jednog od uslova za jačanje tržišne konkurencije.

5) *Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o Zakonu?*

U postupku pripreme ovaj zakon dostavljen je i drugim nadležnim organima sa čijim delokrugom rada su povezana predložena rešenja, a posebno Poreskoj upravi koja je zadužena za primenu odredaba ovog zakona. Osim toga, izmena pojedinih odredaba je i inicirana od strane poreskih obveznika.

6) *Koje će se mere tokom primene Zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem Zakona namerava?*

Ministarstvo će koordinirati sa nadležnim organima, prvenstveno sa Poreskom upravom, kako bi se pratila primena ovog zakona, eventualni problemi i sl, i davaće se mišljenja kako bi se obezbedila jedinstvena primena propisa i jedinstveno ostvarili ciljevi donošenja zakona.